

Helse Sør-Øst RHF v/ adm. direktør og styret
Postboks 404
2303 Hamar
postmottak@helse-sorost.no

Kopi: Sykehuset Innlandet v/ adm. direktør og styret
postmottak@sykehuset-innlandet.no

Dato: 07.01.2021
NTNU saksnr.: 2021/1539

Uttalelse fra NTNU, SINTEF Manufacturing og NCE Manufacturing angående ny sykehusstruktur i Innlandet

Fredag 11. desember 2020 la prosjektgruppen i Helse Sør-Øst RHF fram sin utredning av den framtidige sykehusstrukturen i Innlandet. Som representanter fra tre kunnskapsvirksomheter i Innlandet ser vi oss nødt til å påpeke sentrale mangler i utredningsarbeidet, samt konsekvenser av den foreslåtte sykehusstrukturen.

NTNU har allerede uttalt seg om saken i en høringsuttalelse om idéfaserapporten, i mai 2017.¹ I denne understrekte NTNU hvor vesentlig et samarbeid med Sykehuset Innlandet er både for universitetets og helseforetakets del, og påpekte de gode erfaringene universitetet har med at en campus ligger tett på et sykehus. Ut fra dette konkluderte NTNU med at det hadde vært mest fordelaktig om hovedsykehuset ble lagt til en lokasjon i tilknytning til NTNU og campus Gjøvik. Det har blitt tydeligere i ettertid at den politiske enigheten forutsetter en plassering ved Mjøsbrua, noe vi godtar og forholder oss til. Uansett om vi legger den politiske beslutningen til side, ser vi behov for å kommentere prosjektrapporten og samfunnsanalysen som vi mener har vesentlige mangler.

Samhandling med innovasjons- og kompetansemiljø

Vi reagerer først og fremst på at tilstedeværelsen av det høyteknologiske miljøet i Raufoss/Gjøvik-området ikke er tillagt særlig vekt i samfunnsanalysen, og at delrapporten om sysselsetting, kompetanse og næringsliv konkluderer med at det ikke er «mye som skiller byene når det gjelder samhandling med innovasjons- og kompetansemiljøene» (side 14). Det er beklagelig at heller ikke samlingsrapporten drøfter mulighetene for samarbeid mellom sykehus, næringsliv og academia.

¹ <https://sykehuset-innlandet.no/seksjon/fremtidig-sykehusstruktur/Documents/H%C3%B8ring%20av%20id%C3%A9faserapport/4.%20Statlige%20myndigheter,%20utdanningsinstitusjoner%20og%20helseforetak/NTNU%20Gj%C3%B8vik.pdf>

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
Pb. 191		Teknologivegen 22	+47 73595000	Jørn Wroldsen
2802 Gjøvik	postmottak@gjovik.ntnu.no	Gjøvik		Joern.wroldsen@ntnu.no
Norway	www.ntnu.no			Mob: 91 87 94 43

Cowi, ved Øystein Berge, har uttalt at det «har vært for lite samarbeid mellom næringslivet, arbeidsplassene og utdanningsinstitusjonene i Gjøvik» og at dette spilte inn i deres vurdering av Mjøssykehusets plassering i favør av Brumunddal.² Denne påstanden står hittil ubegrunnet fra prosjektgruppens side. Som representanter for nettopp næringslivet, arbeidsgiverne, forsknings- og utdanningsinstitusjonene i Gjøvik kan vi avkrefte at den stemmer.

Innlandsstrategien slår fast at Gjøvikregionen er den regionen i Innlandet som skiller seg klart best ut når det gjelder forskning og utvikling. Dette skyldes i første rekke samarbeidet mellom industri, forskning og utdanning, trippel helikssamarbeidet, som har vært førende for denne regionen i flere tiår.

Raufoss/Gjøvik-aksen er således det eneste området i Innlandet som har klart å nå opp i den harde nasjonale konkurransen om SFI-tildelinger (SFI: Senter for Forskningsbasert Innovasjon). En SFI er blant de kraftigste virkemidlene Forskningsrådet har for å fremme samarbeid mellom forskningsmiljø og næringsliv, samtidig som den *forutsetter* et slikt samarbeid er til stede allerede i utgangspunktet. Næringslivet og kunnskapsvirksomhetene som vi representerer utgjør det mest avanserte kompetansemiljøet i Innlandet, noe som i det store og det hele er utelatt i prosjektutredningen. Der det tas opp drøftes det basert på sviktende forutsetninger som at samarbeidet mellom innovasjons- og kompetansemiljøene er mangelfullt i Gjøvik-området i dag.

Styrkene ved Gjøvik-regionen vil slå positivt ut for Mjøssykehuset og helseforetaket. Som påpekt i rapporten «Konkretisering av virksomhetsinnhold Sykehuset Innlandet HF» er forskning, innovasjon og utdanning en sentral del av Helse Sør-Østs satsning (s. 49).

Eksempelvis vil Mjøssykehuset være Norges mest digitale sykehus. I målbildet til Mjøssykehuset ligger det også store ambisjoner om utvikling av integrerte helsetjenester med 20% færre senger og tett samarbeid med kommuner og hjemmesykehus. Digitale løsninger muliggjør realiseringen av en slik ambisjon, men krever også forskningsprosjekter og kompetanse innen digitalisering, digital sikkerhet, samt drift og innovasjon i komplekse organisasjoner.

Her står NTNU i Gjøvik og SINTEF-miljøet i en særstilling i Norge med ansvar for SFI NORCICS.³ SI er allerede en viktig partner i dette arbeidet. NTNU har, sammen med klyngen HelseInn, SI, kommuner i Gjøvik-regionen og Fagskolen Innlandet, allerede etablert et unikt Helseverksted for integrerte helsetjenester. Slike tverrfaglige prosjekter er avgjørende for å utvikle og sikre et godt tjenestetilbud, spesielt når samarbeidet med primærhelsetjenesten står såpass sentralt. I den sammenheng har NTNU på Gjøvik et Senter for omsorgsforskning og ledelsen av det nasjonale nettverk av slike sentre. Dette er en viktig for kommunene og SI i utvikling av fremtidens integrerte helsetjenester.

Videre vil prosjektering, drift og videre utvikling av Mjøssykehuset kunne dra nytte av erfaringene fra Raufoss-industrien og SINTEF Manufacturing slik man har gjort i byggingen av sykehuset i

² Oppland Arbeiderblad, «-Det dere gjør nå skaper tull og rabalder overalt», 15. desember 2020.

<https://www.oa.no/det-dere-gjor-na-skaper-tull-og-rabalder-overalt/s/5-35-1245532>

³ Norwegian Center for Cybersecurity in Critical Sectors.

Stavanger i samarbeid med oljeindustrien, særling i utviklingen og oppskaleringen av komplekse prosesser. SINTEF Manufacturing har også samarbeidet med SI om en rekke effektiviseringsprosjekter (lean) som vil være viktige byggesteiner inn i det nye Mjøssykehuset. Effektiv arbeidsorganisering er en sentral del av pågående SFI Manufacturing, der både NCE Manufacturing, NTNU og SINTEF Manufacturing er ledende partnere.

Det er derfor vanskelig å se for seg tydeligere muligheter for samarbeid mellom helseforetaket og forsknings- og utdanningsinstitusjoner enn hva som er tilfellet i Gjøvik-området. Helse, digitalisering, effektiv organisering og teknologi – satsningene til NTNU Gjøvik – gjør at Mjøssykehuset kan utvikles som et «universitetssykehus» når det kommer til digitalisering av behandlingsforløp mellom sykehus og primærhelsetjenestene.

For øvrig stiller vi spørsmålsteget ved hvor gjennomtenkt det er å foreslå en struktur der de to store sykehusene legges vekk fra byen i Innlandet som har de største og tyngste helseutdanningene og forskningsinstitusjonene. Siden NTNU Gjøvik forventer en økning i studentmassen på 25%, og en økning i antall ansatte på 50%, innen 2028, kommer Gjøvik som helse- og universitetsby til å være enda sterkere når Mjøssykehuset står klart.

Kompetanse og arbeidsmarked

Det er ikke kun skjevheter i analysen som svekker vår tillit til prosjektutredningen og beslutningsgrunnlaget. Som forvaltere av store nærings- og kunnskapsvirksomheter ser vi med bekymring på implikasjonene den foreslåtte sykehusstrukturen har for et av landets viktigste kompetanse-, teknologi- og industrimiljøer.

Helheten i den foreslåtte strukturen, med hovedsykehus i Brumunddal, vil medføre en stor nedgang i antall sykehusjobber i tilknytningen til Gjøvik/Raufoss-området. Dette slår uheldig ut for oss. For å rekruttere ansatte til våre virksomheter i Gjøvik/Raufoss er vi avhengige av et bredt tilbud av kompetansearbeidsplasser, siden det ofte er to personer i en familie som skal ha jobb. Arbeidsplassene våre er ofte spesialiserte, og vi rekrutterer derfor fra et nasjonalt og internasjonalt arbeidsmarked. Det betyr at den foreslåtte sykehusstrukturen, ved å svekke det brede arbeidsmarkedet, vil undergrave en av de mest avgjørende forutsetningene for tilgangen på nødvendig kompetanse.

Den foreslåtte strukturen går dermed imot vedtatte nasjonale og regionale målsetninger. Satsning på fastlandsindustri og kunnskapssektoren har vært en vesentlig prioritering for nasjonale myndigheter det siste tiåret, og vil fortsette å være det fremover. Strukturreformen innenfor UH-sektoren ble gjennomført nettopp for å styrke konkurransekraften og omstillingsevnen, da særlig gjennom å ivareta og videreutvikle forskjellige regioners fortrinn. Det førte til at Norges største universitet NTNU valgte å etablere seg på Gjøvik med utgangspunkt i regionens særegne næringsstruktur og nøkkelrolle for Innlandet. Daværende kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen godkjente denne sammenslåingen og NTNU kunne bli en realitet på Gjøvik.

Ved å legge hovedsykehuset til Brumunddal står derfor Helse Sør-Øst i fare for å undergrave betydelige nasjonale satsninger og reformer, og ved å motvirke regionens nøkkelnæringer legges det opp til en ukoordinert, motstridende og lite effektiv utvikling av Innlandet.

Oppsummering

Ved å legge sykehuset til Moelv, derimot, er det mulig å videreføre det brede arbeidsmarkedet som er en forutsetning for våre virksomheter, samtidig som det vil være mulig for sykehuset å rekruttere fra både Gjøvik, Hamar og Lillehammer. Det varierte arbeidsmarkedet i Vest-Oppland vil også være heldig for Sykehuset Innlandet og Mjøssykehuset, siden det også gjør det lettere å tiltrekke seg kvalifisert helsepersonell fra hele landet.

I tillegg vil en plassering i Moelv gjøre det mulig å dra nytte av kompetanseområdene som er representert i Gjøvik-regionen. Mjøssykehuset har på den måten en mulighet til å bli et moderne foregangssykehus i tett tilknytning til relevante FOU-miljøer, slik gode sykehus gjerne har.

Med vennlig hilsen

Jørn Wroldsén, viserektor NTNU i Gjøvik

Skjalg S. Stavheim, styreleder NCE Manufacturing

Silje Aschehoug, administrerende direktør SINTEF Manufacturing